

Uttjänta däck kommer till användning i många olika sammanhang.

Däcken utnyttjas allt bättre

Mängden insamlade och återvunna uttjänta däck fortsätter att vara stor. RagnSells samlade in omkring 78 000 ton däck under 2013 vid mer än 11 000 hämtningar.

Antalet verkstäder och andra registrerade ställen där däck kan hämtas ökar något, en del nya verkstäder etablerar sig och andra lägger ner.

Återvinningen nådde 76 500 ton, en liten minskning jämfört med i fjol. De däck som inte återvunnits än ligger kvar i lager för kommande hantering.

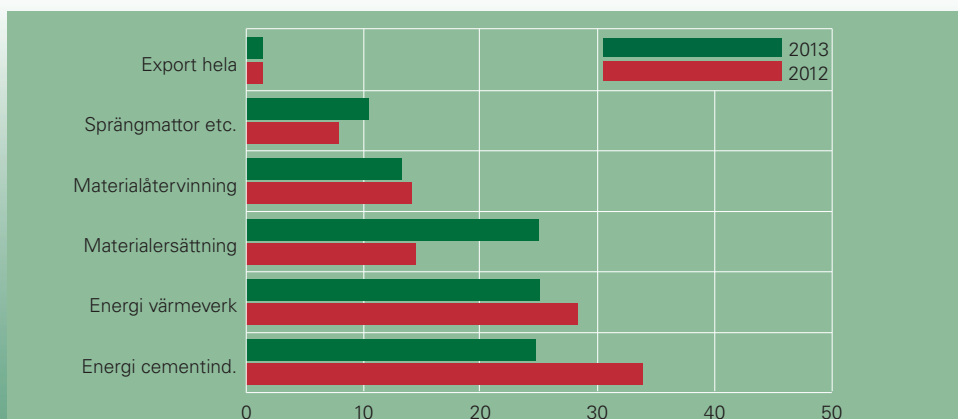
– Det är glädjande att andelen däck som går till energiutvinning, i värmeverk och inom cementindustrin, har minskat från 62 till 50 procent under året, säger Lars Åman på SDAB.

Fördelningen av återvinningsaktiviteterna återfinns i grafen.

1994 bildade däckbranschen Svensk Däckåtervinning AB, SDAB. Bolaget är branschens svar på förordningen om producentansvar och har till uppgift att organisera insamlingen och återvinningen av alla uttjänta däck. SDAB representerar också däckbranschen gentemot myndigheterna.

Bolaget ägs av Däck-, Fälg- och Tillbehörleverantörernas Förening DFTF och Däckspecialisternas Riksförbund DRF med regummeringssektionen RS.

Överskott i SDAB används uteslutande till att säkerställa framtida insamling och återvinning av den totala mängd däck som finns på marknaden i Sverige.

Frågor och svar

Fråga: Måste vi kostnadsfritt ta emot däck som "tjänstgjort" som annat under en tid?

Svar: Vår generella uppfattning är att producentansvaret upphört för branschens del, och möjligen övertagits av någon annan, när det uttjänta däck tas i bruk som till exempel sprängmatta eller krockskydd på en gocart-bana. Skälen är flera, men inte helt sällan är det mycket gamla däck för vilka ingen återvinningsavgift betalats. De kan också ha ofinansierad härstamning, till exempel från bildemonterare som SDAB inte har avtal med. Om dessa frågor dyker upp så hänvisa till oss.

Fråga: Vad innebär producentansvaret egentligen?

Svar: Den som placerar ett däck på marknaden måste ta ansvar för att det återvinns på ett sätt som stämmer överens med myndigheternas krav. Kraven omfattar allt från insamling till slutlig återvinning och detaljerad rapportering till Naturvårdsverket.

Vi vet att det finns företag som importerar däck utan att fullgöra dessa förpliktelser, och därmed konkurrerar på ett illojalt sätt. På www.sdab.se finns en förteckning över alla anslutna företag. Ingen rapporterar själv till Naturvårdsverket. Saknar ni något företag på listan så kontakta SDAB. Vi samarbetar med kommunernas miljökontor och all korrespondens mellan oss och dem är att betrakta som offentlig. Vår förhoppning är att den skärpta förordningen kommer att effektivisera deras arbete.

Avloppsreningsverk

Biofiltrering med däckflis minskar mängden kväve, fosfor och sulfat

Den som kommer till Heinola stads avloppsreningsverk i Finland känner en svag lukt i näsborrarna. Men den kommer inte från containern som står mitt på gården, i vilken man testat hur däckflis fungerar som biofiltreringsmaterial.

– Därifrån kommer ingen dålig lukt, eftersom man tillför processen syre, förklarar Sanni Pisto på Apila Groups, som genomför undersökningen. Resultaten av undersökningen som slutfördes hösten 2013 är mycket hoppningivande.

– Mängden kväve har halverats och fosfors andel har sjunkit med en tredjedel. Det är betydelsefulla resultat eftersom ämnena orsakar övergödning i vattendrag. Sulfat är ett salt och att det sjunker nästan till samma nivå som i normalt vatten är också en god nyhet.

Själva biofiltreringen är en gammal uppfinning. Däckfliset, som är bärarämnet i detta fall, har till uppgift att ge biofilmen ett underlag att växa på. Däckfliset har en stor yta som biofilmen kan använda som växtunderlag och är därför mycket konkurrenskraftigt jämfört med andra material.

– Biofilmen samlar in gödningsämnen från vattnet, bryter ner kväveföreningarna samt avlägsnar fosfor och sulfater. Biofiltreringen tillför ännu ett processteg i behandlingen

av avloppsvattnet för att leda ut ännu renare vatten i vattendragen efter reningsprocessen.

Testanläggningen är mycket enkel till sin struktur. Vattnet pumpas in i testbehållare, där det går igenom biofiltret och pumpas sedan ut igen. Idén kommer från Risto Tuominen, VD på Finsk Däckåtervinning. Han började intressera sig för om däckflis skulle kunna ersätta grus i små reningsverks absorptionsfält.

– Det skulle vara intressant att testa hur metoden fungerar i industriella reningsverk, funderar Sanni Pisto. Andra möjligheter med däckflis är rening av dräneringsvatten från lantbruk och torvproduktion.

I forskningsprojektets slutrapport konstateras att däckflis potentiellt lämpar sig för filtrering av många olika typer av avloppsvatten. Sanni Pisto ser ljus på däckflisets framtid.

– Däckflis har många intressanta användningsområden.

TEXT: VESA VAINIO
BILD: JUKKA RASIMUS

Lasse Åman lämnar VD-posten i Svensk Däckåtervinning AB

Efter drygt 20 år lämnar Lasse Åman över rodret till Fredrik Ardefors, som intervjuas på annan plats i nyhetsbrevet.

Lasse knöts till dåvarande Däckleverantörernas Förening i januari 1994. Uppdraget bestod i att med utgångspunkt från Kretsloppspropositionen se till att däckbranschen levde upp till det producentansvar som senare formulerades i en förordning hösten 1994.

När väl bolaget var på plats blev Lasse VD, och efter överläggningar inom branschen skapades grunden för det system för däckåtervinning som vi har idag. RagnSells AB gick segrande ur den första upphandlingen och har lyckats behålla uppdraget sedan dess. Den operativa starten, med insamling och återvinning, drog igång i januari 1995.

De första 8–9 åren fick verkstäderna själva köra in de uttjänta däcken till anvisade mellanlagringsstationer, spridda över hela landet. Som ett led i ökad service inleddes därefter en utveckling som ledde till att däcken, i princip, hämtas ute på verkstäderna.

Återvinningsavgiften för ett personbilsdäck var då SEK 12,- (ex moms). Idag, 20 år senare, är avgiften SEK 16,-, och då blir däcken hämtade ute på verkstäderna. Lite slarvigt kan man nog säga att, kompenenserat för hämtningen, så är priset detsamma som vid starten.

I Norden var vi först ut med att införa ett däckåtervinningsystem inom ramen för producentansvar. Idag har ca tio länder till i Europa infört liknande system. Vi bidrar även till deras kunskapsinsamling genom att sedan många år presentera hur våra lösningar ser ut. Antingen som direkt inbjudna eller i samband med olika seminarier.

Lasse kommer att sluta till sommaren.

Lasse Åman tackar för sig efter drygt 20 år.

Fredrik Ardefors testar markbeläggningen baserad på återvunna lastbilsdäck.

Fredrik Ardefors ny VD

FREDRIK ARDEFORS är ny VD på SDAB. Fredrik är civilingenjör och känner väl till frågeställningar kring insamling, återvinning, finansiering och rapportering efter att i nio år arbetat med producentansvar som rådgivare och konsult. Innan dess hade han ett antal VD-befattningar i koncernföretag i Sverige och övriga Europa, främst inom fordons- och entreprenadmaskinsbranschen.

– Inom branscher med producentansvar tror jag att SDAB är den enda organisation jag inte haft direktkontakt med tidigare, säger Fredrik. Det kändes desto roligare att upptäcka i vilken positiv anda man seriöst och metodiskt har arbetat med produ-

centansvaret för däck. Det fick mig intresserad när jag hörde att de sökte en ny VD.

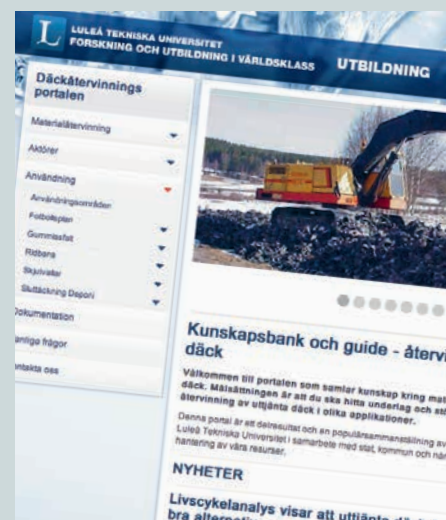
– Jag ser flera utvecklingsområden, bland annat att fortsätta hitta bra sätt att använda uttjänta däck på ett miljömässigt och ekonomiskt fördelaktigt sätt. Där tror jag det internationella samarbetet är viktigt. Vi måste också fortsätta arbetet med att tydliggöra lagstiftningen, hur lagen tillämpas och hur uppföljning ska ske så att det blir lika villkor för alla.

Fredrik är gift och har två barn. Han bor i Vaxholm och seglar gärna familjens Diva 35:a under somrarna. Att lyssna på och utöva klassisk musik upptar också mycket av hans lediga tid.

Skärpt förordning

UNDER LÅNG TID har SDAB önskat en skärpning av förordningen om producentansvar, och den frågan har nu gått in i en ny fas. Naturvårdsverket har sänt förslag till en uppdaterad och skarpare version till Miljödepartementet. Förhoppningsvis har vi snart ett bättre verktyg för de tillsynsansvariga på kommunerna att använda för att komma åt de som åker snål-skjuts och inte tar sitt producentansvar.

SDAB bedömer att andelen ”free-riders” för 2013 är cirka 6–6,5 procent.

Allt du behöver veta om däck

DU SOM ÄR INTRESSERAD av fakta kring däckåtervinning. Du vet väl att bästa sättet att skaffa sig information är på Däckåtervinningsportalen, som sköts av Luleå Tekniska Universitet. Gå in på www.sdab.se och klicka dig vidare.

Fabriken som EcoRub övertagit från Armstrongägda Holmsunds Golv.

EcoRub tar ett stort steg

*Miljöteknikföretaget EcoRub har en patenterad metod att skapa ekologiskt gummi, som de bland annat tillverkar arbetsplatsmattor, stallmattor och gummiduk av. Materialet har utmärkt åldringsbeständighet, slagttålig-
het och det kan återvinnas.*

Nu har EcoRub signerat ett avtal som innebär att de köper hela produktionsparken som tidigare fanns på Holmsunds Golv.

– Holmsunds Golv är kända för att ha högkvalitativa produkter, berättar Åke Paulsson, vd på EcoRub. Vi har sett att det finns en marknad för de produkter fabriken tillverkat. Kvaliteten har inte kunnat uppnås på andra ställen och det finns efterfrågan av mindre kvantiteter som andra leverantörer inte arbetar med.

– Tillverkning av de produkter som

Holmsunds Golv gjort tidigare och som det finns en klar marknad för ska bli en grundproduktion för EcoRub's verksamhet. Men vår vision är att utöka sortimentet. Produkter för ljuddämpningsändamål är ett exempel.

– Arbetet med att knyta till oss nyckelpersoner och förbereda fabriken för återupptagen produktion har nu satt igång. Produktion och försäljning av hela sortimentet är planerat att påbörjas direkt efter semestern 2014.

RAGN SELLS

Ragn-Sells AB, Däcksektionen
Anders Lindblom
Box 218, 433 24 Partille
Tel 031-336 28 65
Fax 031-336 28 78
E-post
anders.lindblom@ragnsells.se
dackhamtning@ragnsells.se

SDAB
SVENSK DÄCKÅTERVINNING AB

Postadress
Box 90131, 120 21 Stockholm
Besöksadress
Byängsgränd 6
Tel 08-50 60 10 55
Fax 08-50 60 10 56
E-post info@sdab.se
Webbplats www.sdab.se
Produktion: defacto ab

Återvinningsavgifter

Följande avgifter gäller mellan SDAB och däckimporterande leverantörsföretag.

■ Kategori 1	Personbils- och MC-däck	16 kr
■ Kategori 1R	Svenskregummerade personbilsdäck	10 kr
■ Kategori 2A	Entreprenad- och större traktordäck	425 kr
■ Kategori 2B	Entreprenaddäck större än 29"	1 000 kr
■ Kategori 3	Lastvagnsdäck	100 kr

Moms tillkommer på priserna. Exakta avgiftsgränser mellan däckdimensioner, undantag etc, finns på www.sdab.se eller på tel 08-50 60 10 55 (SDAB).